

The New York Timesin suhtautuminen arabeihin ja juutalaisiin Arabikapinan aikana 1936–1939

Poliittisen historian
kandidaatintutkielma

Laatija:
Emilia Möttö

30.04.2024
Turku

Kandidaatintutkielma

Oppiaine: Poliittinen historia

Tekijä: Emilia Möttö

Otsikko: The New York Timesin suhtautuminen arabeihin ja juutalaisiin Arabikapinan aikana 1936–1939

Sivumäärä: 35 sivua

Päivämäärä: 30.04.2024

Tässä tutkielmassa tarkastelen *The New York Timesin* suhtautumista vuosien 1936–1939 arabikapinan kahteen osapuoleen, arabeihin ja juutalaisiin, ja suhtautumisessa mahdollisesti tapahtunutta muutosta. Arabikapina syttyi 19. huhtikuuta 1936 lisääntyneen juutalaisen maahanmuuton seurauksena ja kesti reilu kolme vuotta. Kapina sijoittui maailmanpoliittisesti jännitteiseen aikaan, ja sodan uhka heijastui uutisointiin erityisesti kapinan loppuvaiheessa.

Primääriaineisto koostuu 23 uutisartikkelista. Tutkimus suoritettiin diskurssianalyysin ja historian tutkimuksellisen päättelyn keinoin. Aineistosta tunnistettiin kuusi diskurssia: arabien kehittymättömyyttä ja väkivaltaisuutta korostava diskurssi, juutalaisten kehitystä ja rauhallisuutta korostava diskurssi, juutalaisia uhreja inhimillistävä diskurssi, juutalaisten maltillisuutta korostava diskurssi, sekä maailmansodan lähestyessä Palestiinaa juutalaisten turvapaikkana korostava diskurssi ja Britannian ratkaisua sovittava diskurssi. Jokainen diskurssi on analysoitu suhteessa toiseen osapuoleen, jotta ollaan saatu vertaileva näkökulma *Timesin* uutisointiin ja havaittu mahdollinen puolueellisuus.

Avainsanat: The New York Times, arabikapina 1936–1939, Palestiina, diskurssianalyysi, orientalismi

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
1.1	Primääriaineisto ja New York Timesin merkityksellisyys	4
1.2	Tutkimusmenetelmä ja aiempi tutkimus	6
1.3	Arabikapinan taustoitus	8
2	Osapuolten kehystäminen	11
2.1	Arabien kehittymättömyyttä ja väkivaltaisuutta korostava diskurssi	11
2.2	Juutalaisten kehitystä ja rauhallisuutta korostava diskurssi	13
3	Objektiivinen puolueellisuus	16
3.1	Juutalaisia uhreja inhimillistävä diskurssi	16
3.2	Juutalaisten maltillisuutta korostava diskurssi	18
4	Kohti ratkaisua	23
4.1	Palestiina juutalaisten turvapaikkana – diskurssi	24
4.2	Britannian ratkaisua sovitteleva diskurssi	27
5	Länsimaalainen verho kannattelevana voimana	30
	Lähteet	33

1 Johdanto

Britannia teki ensimmäisen maailmansodan aikana kaksi keskenään ristiriitaista lupausta, toisen arabeille ja toisen juutalaisille. Vuonna 1915 Britannian Egyptin suurlähettiläs Henry McMahon lupasi, että Britannia tukee arabialueiden itsenäistymistä, jos nämä auttaisivat kukistamaan ottomaanit. Kahta vuotta myöhemmin Britannian ulkoministerinä vuosina 1916–1919 toiminut Arthur Balfour allekirjoitti omaa nimeään kantavan julistuksen, jossa Britannia lupasi tukea juutalaisen kansallisen kodin perustamista Palestiinaan.

Kun Palestiinasta tuli Britannian mandaattialue vuonna 1923, ja juutalaisen kansallisen kodin rakentaminen käynnistyi, kävi selväksi, ettei kahta täysin vastakkaista lupausta voitu sulattaa yhteen. Britannia oli luonut mahdottoman asetelman, ja petetyt odotukset johtivat lukuisiin väkivaltaisiin purkauksiin arabien ja juutalaisten välillä 1920– ja 1930-luvuilla, jotka huipentuivat vuosien 1936–1939 arabikapinaan.

Tässä kandidaatintutkielmassa tarkastelen, kuinka yhdessä Yhdysvaltojen vaikutusvaltaisimmista uutislehdistä, *The New York Timesissa*, suhtauduttiin juutalaisiin ja arabeihin kapinan aikana. Lisäksi tutkin, tapahtuiko suhtautumisessa muutosta reilun kolmen vuoden aikana. *Timesin* tutkiminen on tärkeää, koska media voi toimia tavalliselle kansalaiselle merkittävänä tiedonlähteenä, jolloin sillä on kyky muovata yhteiskuntaa, uskomuksia, arvoja ja identiteettejä.¹ *Times* on jo 1900-luvun alkupuolesta ollut yksi maailman vaikutusvaltaisimmista lehdistä, minkä takia lehden suhtautumista Israelin ja Palestiinan väliseen konfliktiin on tutkittu paljon. Tämä tutkimus sijoittuu ajallisesti kauemmas Britannian mandaattiajalle, tarjoten vertailevan näkökulman konfliktin alkumetreihin, ajanjaksoon ennen Israelin valtion luomista. Tutkielma tarjoaa katsauksen siihen, mikä lehden suhtautuminen Palestiinan arabien ja juutalaisten väliseen konfliktiin oli aikana, jolloin molemmat ryhmät olivat Britannian vallan alla, eikä alueen tulevaisuudesta ollut vielä tietoa.

1.1 Primääriaineisto ja New York Timesin merkityksellisyys

Tutkimusaineiston hakusanana toimi ”Palestine”, joka tuotti ProQuestissa 4555 hakutulosta aikavälillä 19.4.1936–30.5.1939. Näistä uutisartikkeleita oli 3020. Lähempään tarkasteluun

¹ Lemmouh 2008, 218.

nostettiin 123 artikkelia, jotka vastasivat tutkimuskysymykseeni, eli sisälsivät selkeää asennoitumista jompaankumpaan konfliktin osapuoleen. Lopullinen primääriaineisto on muodostunut 23 uutisartikkelista, joihin kuuluu myös kaksi konfliktin alussa tuotettua haastattelua, sekä kaksi Washington Postin julkaisemaa uutista, jotka toimivat verrokkina luvussa 3.2 tarkasteltaville uutisille.

Laurel Leff on tutkimuksessaan arvioinut *The New York Timesin* vaikutusvaltaa toisen maailmansodan aikana. Hän määrittelee *Timesin* Yhdysvaltojen vaikutusvaltaisimmaksi uutislehdeksi 1940-luvulla ja kuvailee *Timesin* olleen lehti, joka kaikkein todennäköisimmin on vaikuttanut Yhdysvaltojen kansalliseen diskurssiin. Lehden vaikutusvalta on Leffin mukaan koostunut suuresta lukijamäärästä, mutta myös vaikutusvaltaisesta lukijakunnasta, johon on lukeutunut maiden päämiehiä ja muita tärkeässä asemassa olevia henkilöitä, sekä muita journalisteja.² Lehdellä on siis ollut valtaa määrittää, kuinka eri asioista ja tapahtumista on puhuttu. Vuonna 1941 myönnetty Pulitzer-palkinto kansainvälisen raportoinnin tuomasta koulutusarvosta³ ilmentää lehden valtaa, ja on perusteltua sanoa, että *Timesin* uutisoinnilla on ollut kauaskantoisia seurauksia.

Timesin kansainvälisen uutisoinnin ensisijainen asema 1900-luvun alkupuolella on johtunut lehden laajasta ja osaavasta kirjeenvaihtajien verkostosta. *Timesin* Palestiinan kirjeenvaihtajana vuosina 1928–1939 toiminut Joseph M. Levy on tuottanut merkittävän osan Palestiinan konfliktia koskevasta raportoinnista. Levy oli itse asunut Palestiinassa lapsuudestaan saakka, ja hän oli tiiviisti tekemisissä sekä juutalaisen, että arabiväestön kanssa.⁴ Tutkielman kolmannessa luvussa tarkastellaan, kuinka Levyn henkilökohtainen asema on vaikuttanut uutisointiin ja mahdolliseen puolueellisuuteen.

The New York Timesin kustantajana toimi vuosina 1935–1961 Arthur Hays Sulzberger. Sulzbergerin ideologinen maailmankuva asettuu tärkeään rooliin, kun tutkimuksen kohteena on juutalaisiin liittyvä uutisointi, sillä Sulzberger oli itse yhdysvaltalainen reformijuutalainen. Maan reformijuutalainen yhteisö oli vahvasti sulautunut amerikkalaiseen yhteiskuntaan, ja he uskoivat, että juutalaisuus tulisi määritellä vain uskonnon kautta.⁵

² Leff 2005, 5, 10–11.

³ Ibid., 9.

⁴ Auerbach 2019, 19, 25.

⁵ Penkower 2010, 151, 156.

Sulzberger vastusti sionismia, ja koki sionistien kansallisten pyrkimysten asettavan maailman muut juutalaiset huonompaan asemaan ja lisäävän antisemitismia. Hän kuitenkin uskoi samalla vakaasti, että Palestiina oli juutalaisten luvattu maa, ja että jokaisen turvapaikkaa tarvitsevan juutalaisen tulisi päästä maahan. Näkemys turvapaikasta korostui *Timesin* uutisoinnissa arabikapinan loppuvaiheessa. Välttääkseen ”juutalaisen lehden”- imagoa, *Timesin* toimittajia kehoitettiin käyttämään harkintaa juutalaisiin kohdistuvassa uutisoinnissa ja kuvailemaan henkilöitä juutalaiseksi vain silloin, kun se oli kontekstin kannalta välttämätöntä.⁶ Juutalaisiin liittyvä uutisointi on Laurel Leffin mukaan kulkenut Sulzbergerin kautta,⁷ mutta sionismin vastaisuus ei välity tarkastelemistani uutisista. Lehti on sen sijaan pääosin noudattanut objektiivisen journalismin vaatimuksia.

1.2 Tutkimusmenetelmä ja aiempi tutkimus

Vastausta tutkimuskysymykseen on etsitty diskurssianalyysin ja historiantutkimuksellisen päättelyn menetelmillä. Diskurssianalyysin avulla on mahdollista havaita, kuinka uutismedia heijastaa eli toistaa yhteiskunnallisia diskursseja. Toisaalta sen avulla voidaan myös tunnistaa, kuinka media osallistuu niiden tuottamiseen. Diskurssianalyysissä ei ainoastaan tutkita, mitä teksteissä on sanottu. Menetelmän avulla kyseenalaistetaan, analysoidaan ja tulkitaan tekstien sisältöä, mikä mahdollistaa tekstien toivottujen merkityksenantojen ja seurauksien tunnistamisen.⁸

Diskurssianalyysi sisältää perusoletuksen kielen sosiaalista todellisuutta rakentavasta luonteesta, ja siitä, että kielenkäytöllä on seurauksia,⁹ minkä takia se sopii erinomaisesti uutismedian tutkimiseen. Diskurssianalyysi ei koostu vain yhdestä menetelmästä, vaan sitä voidaan pitää laaja-alaisena ohjaavana käsitteenä.¹⁰ Tutkielmassani diskurssianalyysi on suoritettu ottamalla lähempään tarkasteluun 123 uutisartikkelia ja käymällä niitä systemaattisesti läpi. Artikkelit on värikoodattu niin, että arabeihin liittyneet kuvaukset on merkattu punaisella ja juutalaisiin liittyneet keltaisella värillä. Nämä havainnot on koottu yhteen, minkä pohjalta on tunnistettu kuusi diskurssia: 1. arabien kehittymättömyyttä ja väkivaltaisuutta korostava diskurssi 2. juutalaisten kehitystä ja rauhallisuutta korostava diskurssi 3. juutalaisia uhreja inhimillistävä diskurssi 4. juutalaisten maltillisuutta korostava

⁶ Penkower 2010, 151–159.

⁷ Leff 2005, 20.

⁸ Smith ja Bell 2007, 78–80, 85.

⁹ Jokinen et al. 2016, 21.

¹⁰ Smith ja Bell 2007, 78.

diskurssi 5. Palestiina juutalaisten turvapaikkana–diskurssi ja 6. Britannian ratkaisua sovittava diskurssi. Tutkielman dispositio on rakennettu näiden diskurssien ympärille, ja käsittelyluvuissa tarkastellaan sitä, kuinka kyseisiä diskursseja on uutisoinnissa tuotettu.

Tutkittavat uutisartikkelit sijoittuvat eri ajanjaksolle ja vieraaseen kontekstiin. Niitä on myös tulkittava oman kulttuurinsa tuotteena, minkä takia tutkielmassa on noudatettu historiantutkimuksellisen päättelyn menetelmää. Jorma Kalelan (2000) mukaan historiantutkijan on voitettava oma kulttuurisidonnaisuutensa, jottei hän vahingossa tulkitse tarkastelemaansa aineistoa oman aikakautensa ajatusmaailman kautta.¹¹ Tätä varten olen hyödyntänyt laajaa tutkimuskirjallisuutta, joka avaa arabikapinan kontekstia ja aikakauden ajattelua.

Länsivaltojen suhtautumista Palestiinaan 1930–luvulla on avannut Edward Saidin kirja ”Orientalismi” (2011). Kirjan mukaan orientalismi voidaan nähdä verhona, jonka läpi länsimaat ovat ymmärtäneet orientin eli ”idän”. Orientalismi on siis länsimaiden rakentama kuva ”itämaista” ja se pohjautuu ”lännen” ja ”idän” vastakkainasetteluun ja käsitykseen länsimaiden ylemmydestä. Saidin kirjaa on keuhuttu urauurtavaksi teokseksi, mutta sitä on myös kritisoitu virheistä ja kontekstista irrottamisesta.¹² Työssäni hyödynnän yksittäisiä Saidin tarjoamia esimerkkejä orientalismista, joita voidaan pitää luotettavina, ja tarkastelen Palestiinan uutisointia ”länsimaalaisen verhon”–näkömyksen kautta.

Arabikapinan ja sitä ympäröivän kontekstin avaamiseksi on hyödynnetty laajaa tutkimuskirjallisuutta Balfourin julistuksesta, Palestiinan mandaatista ja itse kapinasta. Kontekstin ja aineiston avaamisessa on pyritty tekemään oikeutta kohteena oleville ihmisille tunnistamalla aikalaisajattelua ja tekemällä tulkintoja sen pohjalta. Tämän johdosta esimerkiksi *Timesin* toistuva tapa viitata juutalaisiin ”uudisasukkaina” (”settler”) on jätetty tarkastelun ulkopuolelle, koska sitä on 1930–luvulla käytetty neutraalina ilmaisuna.

Keskustelen primääriaineistosta nousevien havaintojen kautta mediaa ja edustusta käsittelevän tutkimuskirjallisuuden kanssa. Erityisesti Wahl–Jorgensenin (2013) artikkeli ”The strategic ritual of emotionality: a case study of Pulitzer prize winning articles” on tarjonnut hyödyllisiä näkökulmia median ja tunteiden suhteeseen. Mediatutkimuksen klassikoihin kuuluva Stuart

¹¹ Kalela 2000, 88, 100.

¹² Said 2011, 18, 397.

Hallin teos ”Representation” (2001) on tarjonnut näkökulmia median rooliin ihmisryhmien edustajana.

Liitän havaintoni myös aiempaan tutkimukseen, joka käsittelee *The New York Timesin* suhtautumista Israelin ja Palestiinan väliseen konfliktiin. Erityisesti Daughertyn ja Wardenin tutkimus neljän merkittävän uutislehden suhtautumisesta Israelin ja arabien väliseen konfliktiin vuosina 1967–1977 tarjoaa hyödyllisen empiirisen vertailukohdan omille havainnoilleni. Tutkimus on osoittanut, että *Timesin* uutisointi on suhtautunut konfliktiin pääosin neutraalisti (60%) ja kannanotot ovat tapahtuneet todennäköisesti kritisoimalla arabiosapuolta (18.7%).¹³

1.3 Arabikapinan taustoitus

Britannia tarvitsi ensimmäisen maailmansodan aikana apua keskusvaltioiden kukistamiseen, minkä seurauksena se teki vuonna 1915 Henry McMahonin välityksellä arabeille lupauksen tukea alueen itsenäistymistä, mikäli nämä taistelisivat Ottomaaneja vastaan.¹⁴ Vuonna 1917 Britannia etsi tukea myös juutalaisilta, mikä johti Balfourin julistuksen laatimiseen. Balfourin julistus lupasi tukea juutalaisten kansallisen kodin perustamista Palestiinaan, ja sen toivottiin tekevän Saksassa, Venäjällä ja Yhdysvalloissa asuvista juutalaisista Britannian liittolaisia.¹⁵

Julistus ei kuitenkaan ollut vielä sitova, eikä sen liittäminen Palestiinan mandaattiin ollut yksimielinen päätös. Britanniassa tiedostettiin valtaosan Palestiinan väestöstä vastustavan julistusta ja julistuksen laillistamista pidettiin epäoikeudenmukaisena. Mandaatin ensimmäinen versio vuonna 1920 mobilisoi arabiorganisaatioiden vastustuksen ja Palestiinan muslimien ja kristittyjen yhteinen delegaatio matkusti Lontooseen protestoimaan Britannian suunnitelmia.¹⁶ Britannia näki kuitenkin juutalaisissa potentiaalisesti uskollisen ja kiitollisen alamaisen, ja Britannian varusteluministerinä vuosina 1917–1919 ja siirtomaista vastaavana ministerinä vuosina 1921–1922 toiminut Winston Churchill uskoi juutalaisten todennäköisemmin ajavan brittien etuja kuin arabien.¹⁷ Britannian päättäjien ja sionistien johtajien yhdessä laatima mandaatti hyväksyttiin vuonna 1923, ja Balfourin julistus liitettiin siihen kokonaisuudessaan. Tämä teki julistuksesta laillisesti sitovan ja Britanniaa

¹³ Daugherty ja Warden, 1979, 780.

¹⁴ Pedersen 2023, 279, 281.

¹⁵ Mathew 2013, 1, 3.

¹⁶ Pedersen 2023, 281; Mathew 2013, 2.

¹⁷ Mathew 2013, 6, 17.

velvoittavan.¹⁸ Palestiinan muslimien ja kristittyjen vastustukseen ei suhtauduttu vakavasti, vaan heidän ajateltiin orientalistina ymmärtävän ja hyväksyvän ylhäältä annetut käskyt.¹⁹ Britannia tuli huomaamaan olleensa väärässä.

Mandaatti oli luonut tilanteen, jossa kaksi ryhmää, Palestiinan arabit ja sionistiset juutalaiset, kohdistivat Palestiinaan kansallisia odotuksia, eikä kumpikaan osapuoli ollut valmis hyväksymään vähemmistöasemaa.²⁰ Molemmat odotukset perustuivat heille tehtyihin lupauksiin, ja ne olivat ristiriidassa keskenään. Balfourin lupauksen sisällöllinen tulkinnanvaraisuus siitä, mitä juutalaisten kansallinen koti tarkoitti, tuli osoittautumaan myöhempien konfliktien keskeisimmäksi ongelmaksi.

1920-luku ja 1930-luvun alkupuolisko olivat Palestiinassa jännitteistä aikaa. Sionistien harjoittama diplomatia Lontoossa johti usein juutalaisia puoltaviin poliittisiin ratkaisuihin, mikä taas johti mellakointiin.²¹ Palestiinassa asui vuonna 1915 arviolta 60 000 juutalaista, ja määrä oli noussut 400 000:een vuoteen 1936 mennessä.²² Puolet muuttajista olivat saapuneet natsien valtaannousun jälkeen, ja pelkästään vuonna 1935 Palestiinaan saapui 62 000 juutalaista.²³ Juutalaiset ostivat muuton myötä yhä enemmän maata,²⁴ mikä vahvisti arabiväestön huolta siitä, että heidät syrjäytetään, ellei tilanteeseen tulisi muutosta.

Kapinan liekki syttyi tavallisesta maantieryöstöstä 15. huhtikuuta 1936. Ryöstössä murhattiin kaksi juutalaista miestä, mitä seurasi molemminpuolinen kostonkierre ja mellakointi. Mellakat olivat muutamassa päivässä levinneet maan laajuisiksi, ja 19. huhtikuuta arabit aloittivat yleislakon, mitä pidetään kapinan symbolisena alkuhetkenä.²⁵ Kapinan tavoitteena oli pysäyttää juutalainen maahanmuutto ja lakkauttaa mandaatti.²⁶

Yleislakko, eli kansalaistottelemattomuuden vaihe kesti kuusi kuukautta, huhtikuusta lokakuuhun, jonka jälkeen sovittiin välirauha. Näitä kuutta kuukautta pidetään kapinan ensimmäisenä vaiheena.²⁷ Yleislakon rinnalla toimi myös nuorten arabitaistelijoiden joukko,

¹⁸ Pedersen 2023, 281.

¹⁹ Mathew 2022, 20.

²⁰ Abboushi 1977, 30.

²¹ Ibid., 23.

²² Grossman 2011, 122; *The New York Times*, 24.5.1936, "Britain will protect her hold in Near East".

²³ Kochavi 1998, 146.

²⁴ Kelly 2015, 31.

²⁵ Hughes 2019, 1–3.

²⁶ Juusola 2005, 51.

²⁷ Hughes 2019, 3.

jotka kävivät sissisotaa brittejä ja juutalaisia vastaan.²⁸ Tutkielmani ensimmäinen käsittelyluku tutkii, millä tavalla Times reagoi kapinaan, ja kuinka diskurssien avulla rakennettiin vastakkainasettelua kahden osapuolen välille kapinan ensimmäisessä vaiheessa.

Kapinan toisen vaiheen nähdään alkaneen heinäkuussa 1937, kun Britannia julkaisi aikeensa jakaa Palestiina kahtia, juutalaiseen- ja arabialueeseen. Julkaisun synnyttämät levottomuudet jatkuivat 1939 syksyyn saakka, kunnes toisen maailmansodan varjo sammutti kapinan liekin. 17. Toukokuuta 1939 edustaa kapinan symbolista päättymispäivää, sillä Britannia julkaisi tällöin kapinan toisen ”valkoisen paperin”. Tällä kertaa Britannia oli päättänyt luoda arabien ja juutalaisten yhteisen Palestiinan valtion, jonka oli määrä itsenäistyä vuoteen 1949 mennessä.²⁹ Oma tarkastelujaksoni päättyy 30. toukokuuta 1939, niin että mukaan on otettu valkoisen paperin synnyttämiä uutisartikkeleita.

Toisessa käsittelyluvussa kiinnitän huomion siihen, miten diskursiivisin keinoin ohjattiin lukijan ymmärrystä konfliktista, uhreista ja väkivaltaisesta osapuolesta. Olen tunnistanut kaksi toistuvaa keinoa, joilla lehden uutisointi on objektiivisuuden puitteissa osoittanut puolueellisuutta juutalaista osapuolta kohtaan. Ensimmäinen on juutalaisia uhreja inhimillistänyt diskurssi, jossa raportointiin on lisätty jokin uhreja inhimillistävä tieto, kuten nimi tai ikä. Lisäksi olen tunnistanut juutalaisten maltillisuutta korostavan diskurssin sellaisessa uutisoinnissa, joka on käsitellyt juutalaista väkivaltaa. Luvussa tarkastellaan diskursseja esimerkkien kautta ja pohditaan niiden seurauksia nojautuen aiempaan tutkimukseen.

Viimeisessä käsittelyluvussa tarkastelen kapinan viimeistä puolta vuotta, jolloin alkoi esiintyä viitteitä Britannian tulevasta ratkaisusta. Vaihe on osoittautunut poikkeukselliseksi sen takia, että Times astui tällöin ulos objektiivisesta roolistaan ja loi kapinan ensimmäiset ja ainoat suorat kannanottonsa. Tältä ajalta olen tunnistanut diskurssin Palestiinasta juutalaisten turvapaikkana, sekä Britannian valkoista paperia sovittelevan diskurssin, ja tarkastelen niitä siitä näkökulmasta, miten ne ovat vaikuttaneet lehden suhtautumiseen kapinan osapuoliin. Ensimmäisen puolen vuoden, ja viimeisen puolen vuoden tarkastelu mahdollistaa Timesin mahdollisen suhtautumismuutoksen havaitsemisen.

²⁸ Kabha 2013, 9.

²⁹ Hughes 2019, 4–5; Juusola 2005, 54–56.

2 Osapuolten kehystäminen

Kapinan alussa *Times* ryhtyi rakentamaan diskurssia arabeista kehittymättömänä ja juutalaisista kehittyneenä osapuolena. Tässä luvussa tarkastellaan, millä tavalla tätä vastakkainasettelua luotiin, miksi sitä luotiin, ja mitä seurauksia sillä oli. Edustusta tarkastellaan kahdesta näkökulmasta, osapuolten omasta edustuksesta lehden suorittamien haastattelujen kautta, sekä lehden rakentamasta kuvasta konfliktista ja sen osapuolista.

2.1 Arabien kehittymättömyyttä ja väkivaltaisuutta korostava diskurssi

Reilu kuukausi kapinan alkamisesta *Times* julkaisi arabi-liikkeen edustajan, Ibrahim el Shantin, haastattelun arabikapinan tavoitteista. El Shantin mukaan kapinan taustalla vaikutti suurempi ideologia, kuin vain maan pelastaminen sionisteilta. Haastattelussa ilmaistaan kapinallisten taistelevan vanhentunutta maailmankatsomusta vastaan, joka perustuu luokkasotaan, ahneuteen ja imperialismiin. Hän kutsuu Britanniaa vihollisvoimaksi, joka huijasi arabeja ensimmäisessä maailmansodassa, ja juutalaisiin tuon vihollisvoiman jälkeläisenä. Hänen mukaansa juutalaiset asettavat virheellisesti toivonsa hallitsevaan Britanniaan, joka tällä hetkellä tarjoaa heille kaiken avun, mitä tarvitsevat. Sen sijaan El-Shantin mukaan juutalaisten tulisi kääntää katseensa arabeihin: ”To live here unmolested, they must first rely on Arab sympathy, not on the destroyers now anchored in Jaffa waters”.³⁰

Haastattelu on hyvin artikuloitu ja kapinalle luodaan sekä ideologinen että rationaalinen ulottuvuus. Henry McMahonin vuonna 1915 tekemään lupaukseen vetoaminen toistuu myös arabien nationalistisen puolueen johtajan, Jamal el-Husseinin, haastattelussa, minkä lisäksi hän nostaa esiin myös lisääntyneen maahanmuuton tuoman uhkan ja ottaa kantaa arabeihin kohdistettuihin antisemitistisiin syytöksiin:

European newspapers sometimes mention the ‘anti-Semitism’ in Palestine. This, of course, is pure nonsense, as we, ourselves, belong to the Semitic race. We turn against the Jews not because they are Jews but because they threaten our existence. Our resistance would be just as strong if the invaders were French, German or Scandinavian.³¹

Molemmat haastattelut olivat luonteeltaan harkittuja ja asiallisia. Niistä rakentunut kuva arabeista ja kapinasta poikkeaa jyrkästi *Timesin* oman uutisoinnin pohjalta rakentuneen kuvan kanssa. Muutama päivä konfliktin syttymisestä *Times* antoi ensimmäisen katsauksensa

³⁰ *New York Times*, 26.5.1936, ”Palestine tension grows”.

³¹ *New York Times*, 21.6.1936, ”Arabs’ drive laid to British policy”.

kapinan luonteeseen. Lehden mukaan konfliktin taustalla vaikuttivat kahden kansan yhteensopimattomat uskonnolliset, kulttuuriset ja kansalliset eroavaisuudet. Tätä neutraalia ilmaisua seurasi kuitenkin välittömästi Timesin arvio siitä, mitä nämä ominaisuudet palestiinalaisten kohdalla tarkoittivat. Muslimien uskontoa kuvailtiin fanaattiseksi ja palestiinalaisia taloudellisesti takapajuisiksi ihmisiksi, jotka olivat katkeran mustasukkaisia uusia tulokkaita kohtaan.³²

Nämä kaksi diskurssia, uskonnollinen fanaattisuus ja kansan takapajisuus korostuivat kapinan syyn määrittelyssä. Arabien kuvailu rakennettiin suhteessa juutalaisiin, niin että arabit edustivat vierasta 'toista' ja juutalaiset ryhmää, johon lukija voi samaistua. Hallin mukaan kahden ryhmän vastakkainasettelu tuotetaan usein polarisoituneiden ääripäiden kautta,³³ tässä tapauksessa kuvailemalla juutalaiset sivistyneeksi ja arabit sivistymättömäksi osapuoleksi. Kesäkuun uutinen kuvailee arabeja seuraavasti:

It is useless to talk to nine-tenths of them of Jewish laboratories and experimental farms, and the benefits which Jewish science and medicine have brought to the people of Palestine. They will reply that these are luxuries which the people of Palestine can do without.³⁴

Kuvaa Palestiinan arabiväestöstä rakennettiin pääosin negatiivisin ilmauksin, mikä on Saidin mukaan ollut orientalisteille tyypillinen tapa suhtautua itämaiden asukkaisiin.³⁵ Heitä kuvailtiin *Timesin* uutisissa muun muassa kouluttautumattomaksi, uusia ideoita vastustaviksi, primitiivisiksi, suvaitsemattomiksi, fanaattisiksi, villeiksi, militanteiksi ja terroristeiksi.³⁶ Muslimeja käsittelevässä mediatutkimuksessa on huomattu, että erityisesti fanaattisuus, terrorismi ja suvaitsemattomuus ovat tyypillisiä muslimeihin liitettäviä ominaisuuksia.³⁷ Primitiivisyyteen viittaavat ilmaisut vaikuttavat heijastavan siirtomaa-ajan ajatusmaailmaa, sillä ne eivät esiinny myöhemmissä tutkimuksissa.

Uskonto nousi Timesin uutisoinnissa tärkeimmäksi kapinointia selittäväksi syyksi. Levy kuvailee islamin vaikutusta seuraavasti:

³² *New York Times*, 21.4.1936, "Trouble in Palestine".

³³ Hall 2001, 229.

³⁴ *New York Times*, 14.6.1936, "A new Palestine has evolved".

³⁵ Said 2011, 109.

³⁶ *New York Times*, 14.6.1936, "A new Palestine has evolved"; *New York Times*, 31.5.1936, "Riots in Palestine inspired by youth"; *New York Times*, 29.5.1936, "5 die in Palestine clash"; *New York Times*, 19.7.1936, "Palestine faces long strife".

³⁷ Baker et al. 2013, 262.

The Moslem motto is: "Mohammed's religion is by the sword"... Anyone acquainted with the Moslem Arab mentality is aware that it is no easy task to arouse the Arab to rebellion. But once the Arab's religious fanaticism is aroused he becomes wild and almost uncontrollable".³⁸

Edellä olevasta lainauksesta käy ilmi, että sanoja "arabi" ja "muslimi" käytettiin ristikkäin ja ne tarkoittivat samaa asiaa. Arabit olivat muslimeja ja muslimit arabeja. Timesin rakentama diskurssi Mohammedin uskonnon perustavanlaatuisesta väkivaltaisuudesta leimasi näin ollen koko arabiväestön väkivaltaiseksi ja vaaralliseksi. Timesin uutisointi toisti muslimeihin tyypillisesti liitettäviä stereotypioita ja kehysti niiden pohjalta kapinan uskonnolliseksi fanaattisuudeksi. Uskontoon nojaava diskurssi ohjasi lukijoiden ymmärrystä kapinasta ja sen taustalla vaikuttaneista syistä sivuuttaen kapinan kansallisen ulottuvuuden.

Saidin mukaan Islamin väkivaltaisuuteen vetoaminen oli länsimaissa tyypillinen tapa reagoida siirtomaiden vapaustaisteluihin. Diskursseissa sivuutettiin luokkaintressit, poliittiset ulottuvuudet, sekä taloudelliset kysymykset, ja sen sijaan vedottiin siirtomaiden ymmärtämättömyyteen. Huomio siirrettiin pois Palestiinassa tapahtuvasta vallankumouksesta ja muutoksesta, ja sen tilalle rakennettiin kuvaa Palestiinan arabeista suvaitsemattomina muslimeina ja ei-islamilaista kansoja vastustavana väestönä.³⁹

The New York Timesin rakentama kuva arabeista kapinan ensimmäisessä vaiheessa poikkesi siis merkittävästi arabijohtajien omasta kertomasta. Siinä, missä arabijohtajat korostivat kansallista säilymistä ja Britannian lupauksia itsenäisyydestä kapinan keskeisinä syinä, Timesin uutisointi kuvaili kapinaa takapajuisten, muutosta vastustavien ihmisten uskonnollisena fanaattisuutena. Huomionarvoista on, että uutisissa nostettiin esille juutalaisten lisääntynyt maahanmuutto, ja arabien uhka joutua vähemmistöasemaan, mikäli maahanmuutto jatkuu samaa tahtia.⁴⁰ Kapina leimattiin uskonnolliseksi fanaattisuudeksi näistä tilastoista huolimatta.

2.2 Juutalaisten kehitystä ja rauhallisuutta korostava diskurssi

Kapinan alkuvaiheessa Times julkaisi myös juutalaisosapuolen edustajan, Moshe Shertokin, haastattelun. Shertok korostaa haastattelussa juutalaisen asuttamisen tuomia taloudellisia hyötyjä arabeille, ja kiistää näkemyksen siitä, että juutalaiset riistäisivät arabeja

³⁸ *New York Times*, 31.5.1936, "Riots in Palestine inspired by youths".

³⁹ Said 2011, 108.

⁴⁰ *New York Times*, 24.5.1936, "Britain will protect her hold in Near East"; *New York Times*, 4.10.1936, "Britain applying force upon Arabs".

asuinsijoiltaan. Hänen mukaansa juutalaisten tuomat hyödyt päinvastoin vahvistavat arabien juurtumista alueelle, sillä arabit ovat juutalaisten luoman taloudellisen kehityksen ensisijaisia hyötyjiä.⁴¹

Shertok puolustaa juutalaisten oikeutta olla Palestiinassa myös sillä, että Palestiina tarjoaa maailman juutalaisille ainoan paikan, jossa juutalaisten kansallinen pelastus on toteutettavissa. Sen sijaan arabien kansallinen olemassaolo, poliittinen itsemääräämisoikeus ja mahdollisuus saavuttaa kansallinen itsenäisyys eivät riippuneet hänen mukaansa Palestiinasta. Shertok vetoaa Palestiinan merkitykseen juutalaisten turvapaikkana:

If the claim of the Palestine Arabs were granted, if Jewish immigration were stopped, not only would Jews in Germany, Poland and other countries of whom Palestine offers the only possible refuge be doomed, but the hope of the Jewish people to become again a nation rooted in a homeland would become extinct.⁴²

Haastattelun, eli oman edustuksen, pohjalta rakennettu diskurssi edusti juutalaisia taloudellista kehitystä tuovana kansana, jolle Palestiina tarjosi ainoan paikan, jossa kansalliset tavoitteet ja kansallinen säilyminen olivat toteutettavissa. Timesin uutisointi ei kapinan alkuvaiheessa ottanut suoraan kantaa juutalaisten oikeutukseen rakentaa kansallista kotia Palestiinaan, eikä myöskään juutalaisten oikeuteen muuttaa Palestiinaan. Sen sijaan lehden rakentama diskurssi juutalaisosapuolesta toisti näkemyksen juutalaisista kehitystä tuovana ryhmänä. Kesäkuun uutisartikkelin otsikko kuuluu seuraavasti: ”A new Palestine has evolved. Fourteen years have changed all else, but Arab politicians are the same”.⁴³ Otsikon viesti voidaan tulkita seuraavasti: juutalaiset ovat 14 vuodessa muuttaneet kaiken Palestiinassa, mutta arabi poliitikot eivät suostu pysymään kehityksessä mukana. Uutinen ilmentää lehden rakentamaa vastakkainasettelun diskurssia, jossa juutalaiset näyttäytyvät kehityksen tuojina ja arabit sen vastustajina. Hallin mukaan vastakkainasettelussa on aina läsnä jonkinlainen vallan tasapaino,⁴⁴ tässä tapauksessa juutalaiset ovat näyttäytyneet *Timesin* kohdeyleisölle positiivisessa valossa ja arabit negatiivisessa.

Kenties juuri binäärisestä vastakkainasettelusta johtuen juutalaisten kuvailussa korostettiin sellaisia piirteitä, jotka ilmentävät länsimaista kehitysihannetta. Hallin mukaan valkoiseen kulttuuriin on perinteisesti yhdistetty älyllisiä ominaisuuksia, kuten itsehillintää ja uskoa

⁴¹ *New York Times*, 26.5.1936, ”Palestine tension grows”.

⁴² Ibid.

⁴³ *New York Times*, 14.6.1936, “A new Palestine has evolved”.

⁴⁴ Hall 2001, 235.

järkeen.⁴⁵ Juuri näitä positiivisia ominaisuuksia käytettiin juutalaisten kuvailuun. Juutalaisia kuvailtiin muun muassa energisiksi, kehittyviksi, itsehillintää harjoittaviksi, lainkuuliaisiksi kansalaisiksi, jotka toivat maahan kukoistusta, uusia ideoita, tapoja ja tieteellistä kehitystä.⁴⁶ Tutkimuskirjallisuus osoittaa juutalaisten itsehillinnän politiikan pohjautuneen ajatukseen siitä, että yhteistyö Britannian kanssa johtaisi lopulta juutalaisen valtion luomiseen, minkä johdosta kaikenlaisia konfrontaatioita brittien kanssa vältettiin.⁴⁷ Palestiinassa asuviin juutalaisiin suhtauduttiin suopeammin kuin Euroopassa asuviin,⁴⁸ mikä ilmentää sitä, kuinka uusi ympäristö voi tuottaa samalle kohteelle täysin uusia merkityksenantoja.⁴⁹

Vertailua syntyy myös uskonnon tasolla, kun Timesin julkaisemassa puheenvuorossa juutalainen uskonto esitellään “Thou shalt not kill”-käskyn kautta.⁵⁰ Tämä luo selkeän kontrastin islamin uskonnon väkivaltaiselle kuvaukselle. Pelkän erilaisuuden tarkastelu ei kuitenkaan ole hedelmällistä, vaan tutkimusmielenkiinto löytyy erilaisuuden tuottamista merkityksistä.⁵¹ Median luoma vertailu on viestinyt lukijalle, että arabien pyrkimykset keskeyttää juutalainen maahanmuutto siitä huolimatta, että juutalaiset ovat tuoneet maahan kehitystä, on ollut irrationaalista. Uutisointi on asettanut kehityksen hierakisesti tärkeämmäksi kuin arabien kansalliset pyrkimykset. Kehityksen ensisijainen arvottaminen ilmentää siirtomaa-ajan länsimaista kehitysideologiaa, joka on perustunut näkemykseen länsimaiden sivistystaakasta. Sama kehitys myös tarjosi juutalaisille oikeutuksen olla maassa.

Times ei kuitenkaan tarkastelemisani uutisissa ottanut kapinan ensimmäisessä vaiheessa suoraan kantaa konfliktiin, tai sen mahdolliseen ratkaisuun. Aineistosta tehtävät havainnot ovat yhdenmukaiset Daughertyn ja Wardenin tutkimuksen kanssa siitä, että uutisointi oli pääosin neutraalia ja kantaottaessaan todennäköisesti arabiosapuolta kritisoivaa.⁵²

Seuraavassa luvussa tutkitaan äänetöntä puolueellisuutta tunnistamalla uutisoinnissa toistuvia diskursiivisia keinoja, jotka ovat puoltaneet juutalaisia.

⁴⁵ Hall 2001, 243.

⁴⁶ *New York Times*, 21.4.1936, “Trouble in Palestine”; *New York Times*, 31.5.1936, “Riots in Palestine inspired by youth”; *New York Times*, 24.5.1936, “Britain will protect her hold in Near East”; *New York Times*, 14.6.1936, “A new Palestine has evolved”.

⁴⁷ Shindler, 2015, 177.

⁴⁸ Brustein 2003, 348.

⁴⁹ Hall 2001, 167.

⁵⁰ *New York Times*, 18.5.1936, ”Jerusalem gangs curbed by curfew”.

⁵¹ Hall 2001, 235.

⁵² Daugherty ja Warden 1979, 780.

3 Objektiivinen puolueellisuus

Edellisessä luvussa tarkasteltiin, kuinka Times reagoi kapinaan ensimmäisten kuuden kuukauden aikana, eli kapinan ensimmäisen vaiheen aikana. Luvussa huomattiin, että arabien vaatimukseen reagoitiin korostamalla juutalaisten tuomia hyötyjä Palestiinaan, ja samanaikaisesti vähättelemällä arabien toimijuutta liittämällä arabiväestöön negatiivisia mielikuvia. Tässä luvussa huomio kiinnitetään toistuviin diskursiivisiin keinoihin, joilla voidaan havaita Timesin osoittaneen puolueellisuutta objektiivisuuden rajoissa. Luvun lopussa tarkastellaan, mitä seurauksia näillä keinoilla on ollut.

Tarkastelemistani uutisista on havaittavissa juutalaisia uhreja inhimillistävä diskurssia. Tämä on ilmennyt muun muassa juutalaisten uhrien nimeämisellä, sekä siviilisäädyn ja ammatin mainitsemisella. Vastapainona tarkastelemissani uutisissa siviilit arabiuhrit on mainittu vain lukumääränä. Juutalaisia uhreja inhimillistävä diskurssi on noussut esiin myös israelilaista uutismediaa tarkastelevassa tutkimuksessa.⁵³ Tässä luvussa perehdytään tarkemmin siihen, kuinka diskurssia on Timesin uutisoinnissa rakennettu, ja pohditaan sen suhdetta objektiivisuuteen.

Aineistosta on myös havaittu, että Joseph M. Levyn luomassa juutalaisten tekemää väkivaltaa koskevassa uutisoinnissa ilmenee toistuva kaava. Niihin on lähes poikkeuksetta lisätty maltillisten juutalaisten ääni. Havaintojen pohjalta on tunnistettu juutalaisten maltillisuutta korostava diskurssi, ja tässä luvussa diskurssia tarkastellaan Levyn oman henkilökohtaisen aseman vaikutuksen kautta.

3.1 Juutalaisia uhreja inhimillistävä diskurssi

Isaac Jalowski, one of the three slain in Jerusalem last night, was 27 years old and was married six weeks ago. Dr. Svi Spachowski, another victim, came to Palestine from Poland a few months ago with a wife who is an expectant mother. The third was Alexander Polonski, a student from Poland at the School of Oriental Studies of the Hebrew University.⁵⁴

Edellä oleva lainaus on esimerkki siitä, kuinka vuosien 1936–1939 konfliktissa kuvailtiin juutalaisia uhreja. Valittu esimerkki edustaa kuvailun ääripäätä, eikä kolmen vuoden konfliktissa suinkaan esitelty jokaista uhria näin laajojen tietojen kera. Timesin juutalaisiin uhreihin liittyvään diskurssiin oli kuitenkin tyypillistä lisätä jokin inhimillistävä taustatieto,

⁵³ Bar–Tal ja Teichman 2005, 149.

⁵⁴ *New York Times*, 18.5.1936, “British Display forces”.

kuten nimi, ikä, ammatti, tai se, mitä uhri oli tekemässä tapahtumahetkellä. Juutalaisten uhrien raportointi poikkesi huomattavasti siitä, kuinka siviileistä arabiuhreista raportoitiin.

Konfliktin puolella välissä revisionististen juutalaisten, eli äärinationaalisen militantin oikeiston, hyökkäykset arabeja kohtaan yleistyivät merkittävästi, ja revisionistien uhrin olivat pääosin siviilejä. Arabiuhrien ympärille rakentunut diskurssi oli Timesin uutisoinnissa yksinkertaista ja tunteetonta. Raportoinnissa noudatettiin objektiivisuuden periaatteita niin, että uhrin kuvailtiin tyypillisesti vain numeroina.⁵⁵ Utiskynnyksen ylitti ajoittain myös tieto siitä, jos uhrien joukossa oli naisia tai lapsia, mutta muun inhimillistävän taustatiedon lisääminen oli harvinaista.

Journalismin suhde tunteisiin on monimutkainen. Alan itseymmärrys on pitkän perinteen mukaan rakentunut objektiivisuuden ihanteen ympärille, joka voidaan äärimmillään tulkita tapahtumien kylmänä faktapohjaisena raportointina, jonka ainut tarkoitus on tuottaa informaatiota. Laadukkaat uutislähteet, joihin *The New York Times* on läpi pitkän historiansa lukeutunut, ovat saaneet arvostetun asemansa niiden harjoittaman objektiivisen ja rationaalisen uutisoinnin kautta. Journalismissa ilmenevä tunteellisuus taas on liitetty sensaatiohakuisuuteen ja tabloidijournalismiin, jonka päämääränä on herättää lukijan myötätunto.⁵⁶

Wahl-Jorgensenin tutkimus (2013) osoittaa, että tunteellisuus sisältyy kuitenkin myös laadukkaaseen journalismiin sellaisten strategisten keinojen kautta, jotka eivät riko objektiivisuuden ihannetta. Toimittaja voi kiertää objektiivisuuden vaatimuksen muun muassa haastattelujen avulla, käyttämällä kuvailevaa kieltä, tai luomalla yksityiskohtaisen kuvauksen tapahtumasta. Tunne voidaan siis rakentaa narratiiviin jopa hyvin neutraalin kielenkäytön kautta.⁵⁷

Edellä olevassa sitaatissa on luotu hyvin tarkka kuvaus juutalaisista uhreista. Kuvaus on rakennettu tavalla, joka herättää lukijassa tunnereaktion, mutta jossa toimittaja ei käytä tunteellista kieltä tai ota tapahtumaan kantaa. Bird ja Dardenne tuovat tutkimuksessaan esille toimittajan paradoksin siitä, että teksti, joka noudattaa tarkasti objektiivisuuden vaatimusta ei ole lukijalle kiinnostavaa, kun taas kerronallisemmin kirjoitettu teksti herättää lukijassa

⁵⁵ *New York Times*, 5.7.1938, "5 killed in Palestine".

⁵⁶ Wahl-Jorgensen 2013, 131–132.

⁵⁷ *Ibid.*, 133, 135.

reaktion.⁵⁸ Graben ja kollegoiden tutkimus (2017) on osoittanut, että sellaiset uutiset, joissa uutiskohteita on kuvailtu yksityiskohtaisesti, ovat herättäneet lukijoissa suurempaa myötätuntoa, minkä seurauksena kyseisiä uutisia on pidetty tärkeämpänä.⁵⁹ Timesin tapa raportoida arabiuhreista lähinnä numeroina samalla, kun juutalaisiin uhreihin on liitetty inhimillistäviä ominaisuuksia, voidaan perusteellisesti olettaa ohjanneen lukijaa pitämään juutalaisia uhreja tärkeämpänä kuin arabiuhreja.

Pantti (2011) on tuonut tutkimuksessaan esiin uutismedian roolin kansalaisten jaettujen tunteiden muodostajana ja hallitsijana. Tutkimuksen mukaan uutisten synnyttämät tunnereaktiot voivat joko rohkaista tai lannistaa kansalaisten tahtoa ryhtyä poliittisiin tai moraalisiin toimiin.⁶⁰ Timesin toista osapuolta inhimillistävän diskurssin voidaan nähdä toistaneen sitä, mitä lehti on arvioinut yhdysvaltalaisien pitävän tärkeänä, mutta myös ohjanneen kansalaismielipidettä ja sen synnyttämää kansalaistoimintaa.

Juutalaisia uhreja inhimillistävä diskurssi on tullut ilmi myös israelilaista mediaa koskeneessa tutkimuksessa. Konfliktin ajalle on tyypillistä, että osapuolet korostavat omaa kärsimystään ja inhimillistävät omia uhrejaan. Times ei kuitenkaan ollut konfliktin osapuoli, vaan ulkopuolinen yhdysvaltalainen uutislehti. Näin ollen ainoastaan toisen osapuolen uhrien inhimillistävää diskurssia voidaan pitää lehden äänettömänä kannanottona konfliktiin. Tätä käytäntöä voidaan perustellusti soveltaa myös muihin tutkimuksiin, joissa halutaan selvittää uutislehtien asennoitumista väkivaltaisiin konflikteihin.

3.2 Juutalaisten maltillisuutta korostava diskurssi

Timesin uutisoinnissa ihailtiin säännöllisin väliajoin juutalaisten harjoittamaa itsehillintää ja päätöstä olla kostamatta heihin kohdistunutta väkivaltaa. Myös tutkimuskirjallisuus tukee vahvasti näkemystä siitä, että itsehillinnän politiikka, jota kutsuttiin *havlagaksi*, oli juutalaisten ensisijainen keino reagoida väkivaltaan kapinavuosien aikana. Havlagan taustasyiksi tutkimus on tunnistanut moraalisen ulottuvuuden, sekä pyrkimyksen suojella liittoa Britannian kanssa ja voittaa Kansainliiton sympatiaa.⁶¹

Juutalaisten keskuuteen syntyi kuitenkin mandaatin vuosina myös liikehdintää, joka ei uskonut, että sionistien kansallisia pyrkimyksiä saavutetaan luottamalla Britanniaan ja

⁵⁸ Bird ja Dardenne 1987, 78.

⁵⁹ Grabe et al. 2017, 921.

⁶⁰ Pantti 2011, 222.

⁶¹ Giladi ja Goldstein 2023, 108.

noudattamalla rauhanomaisia keinoja. Revisionistisen liikkeen johtaja Vladimir Jabotinsky piti erityisesti vuoden 1929 mellakointia käännekohtana, sillä mellakassa britit eivät olleet kyenneet suojelemaan juutalaisia väkivallalta. Jabotinsky suhtautui tulevaisuuteen myös varoen, sillä hän ymmärsi, että lisääntyvä kapinointi Palestiinassa vaatisi yhä enemmän brittien verorahoja ja asevoimia, mikä johtaisi Britannian kansalaisten asennemuutokseen juutalaisia kohtaan.⁶²

Vuonna 1936 alkanut arabikapina lisäsi revisionistien rivissä turhautumista passiiviseen havlagan-politiikkaan, ja vuoden 1937 marraskuussa liike siirtyi yksittäisten jäsenten hyökkäyksistä keskusjohdon hyväksymiin aktiivisiin toimiin. Näihin toimiin lukeutui muun muassa pommituksia, Jerusalemin keskeisiin kaupunginosiin hyökkäämistä ja bussien ampumista.⁶³ Revisionistien käyttämät taktiikat olivat luonteeltaan hyvin samankaltaisia arabitaistelijoiden käyttämien taktiikoiden kanssa.

Timesin Palestiinan kirjeenvaihtajana vuodesta 1928 toiminut Joseph M. Levy suhtautui revisionisteihin todella kriittisesti: “Veteran observers of affairs in Palestine all agree that the Revisionist Zionists have caused more harm to their co-religionists within Palestine, in addition to those residing in neighboring countries, than have any Arab terrorists.”⁶⁴ Jerold S. Auerbach käsittelee kirjansa ”Print to fit: The New York Times, zionism and Israel 1896–2016” toisessa luvussa Levyn suhtautumista sionismiin ja siinä nostetaan myös esiin hänen revisionisteja kritisoivat näkemyksensä. Luvussa Levya kuvaillaan sionismin vastaiseksi sen perusteella, että hän vastusti sionistien pyrkimksiä saavuttaa enemmistöasema arabeihin nähden. Auerbach kuvailee Levyn olleen myös puolueellinen arabeja kohtaan sen perusteella, että hän ilmaisi 1930-luvulla useaan otteeseen näkemyksensä siitä, että arabien ja juutalaisten välinen kitka Palestiinassa johtui sionistien piittaamattomasta suhtautumisesta arabeja kohtaan.⁶⁵ Tämä näkemys sai ilmaisunsa myös tarkastelemissani uutisissa:

The blunders and mistakes of the Zionist leaders regarding their attitude toward the Arabs are equally responsible for the present extremely strained relations. The latter’s implicit faith and trust in Britain, coupled with their extreme nationalism and idealism in building up a Jewish national home in Palestine have blinded them to the fact that the country already has a huge Arab population which must

⁶² Shindler 2015, 175.

⁶³ Ibid., 182.

⁶⁴ *New York Times*, 24.7.1938, “Palestine outlook continues gloomy”.

⁶⁵ Auerbach 2019, 23, 26–28.

be constantly reckoned with... no real attempt has been made by them in Palestine to work and cooperate with the Arabs. They ignore them.⁶⁶

Edellä olevassa lainauksessa Levy toistaa arabijohtajien haastatteluissa ilmaistut näkemykset sionistien liian vankasta tukeutumisesta Britanniaan. Tämä selittyy sillä, että Levy oli asunut Palestiinassa lapsuudestaan saakka, puhui sujuvasti hepreaa ja arabian kieltä, ja tuli hyvin toimeen myös arabien kanssa. Levyn oma henkilökohtainen asema mahdollisti siis raportoinnin, joka ei vain toistanut tavanomaista orientalistista, eli länsimaalaista näkökulmaa konfliktista, vaan antoi tilaa myös arabiosapuolen näkökulmalle. Revisionisteja koskeneessa uutisoinnissa on kuitenkin havaittavissa viitteitä siitä, että Levyn ideologinen ajatusmaailma on johtanut puolueellisuuteen juutalaisia kohtaan.

Auerbach ilmaisee kirjassaan, että Levy ihaili juutalaisten saavutuksia Palestiinassa, oli vankka maltillisten juutalaisten kannattaja ja tuki ajatusta siitä, että arabien ja juutalaisten tulisi hallita yhdessä. Sionismin vastaisuus ei siis tarkoittanut sitä, että Levy olisi vastustanut juutalaisten oikeutta olla Palestiinassa, vaan sillä viitattiin nationalistisen sionismin vastustamiseen. Kirjassa esitetyn näkemyksen mukaan Levyn tapa tuomita revisionistit on vierittänyt syyllisyyttä juutalaisille.⁶⁷ Omassa tarkastelussani olen kuitenkin kiinnittänyt huomion ilmiöön, joka on toistunut Levyn revisionisteja käsittelevässä uutisoinnissa. Tämä ilmiö tarjoaa myös toisenlaisen näkökulman Levyn uutisoinnille.

Levyn revisionistien väkivaltaa käsittelevässä uutisoinnissa toistuu tyypillisesti kaksi asiaa. Teot tuomitaan, ja sen lisäksi ilmaistaan, että revisionistit eivät edusta valtaosaa juutalaisesta väestöstä. Juutalaisten väkivaltaa käsittelevässä uutisoinnissa tarjotaan siis maltillisille juutalaisille ääni ja mahdollisuus puolustaa omaa asemaansa, mikä on todennäköisesti johtunut Levyn suopeasta suhtautumisesta maltillisiin juutalaisiin.

Havainnon tukemiseksi tarkastellaan kahta revisionistien väkivaltaa käsittelevää uutista, ja verrataan, kuinka niistä on uutisoitu Washington Postissa. Ensimmäisenä tarkastellaan Shlomo Ben-Yosefin, nuoren revisionistin, kuolemantuomiota, mikä oli ensimmäinen juutalaisille langetettu kuolemantuomio mandaatin aikana. Ben-Yosef, sekä kaksi muuta poikaa, ampuivat 21. huhtikuuta 1937 kahta arabien omistamaa bussia Safed-Rosh Pinad

⁶⁶ *The New York Times*, 6.9.1936, "Peace remote in Palestine".

⁶⁷ Auerbach 2019, 25–28, 34.

tiellä, ja heittivät ainakin yhden kranaatin busseja kohti. Kranaatti ei räjähtänyt, eikä hyökkäys aiheuttanut uhreja.⁶⁸ Pojat saatiin kiinni ja Ben-Yosef tuomittiin teloitettavaksi.

Kuolemantuomio herätti kauhistusta juutalaisten keskuudessa, ja tämä sai ilmaisuja myös Levyn tapahtumaa käsittelevässä uutisessa: ”Solomon ben Yosef, a Jewish youth, is to be hanged tomorrow for having fired at an Arab owned bus although he caused no casualties”.⁶⁹ Uutisessa kuvaillaan juutalaisten pyrkimyksiä peruuttaa tuomio, ja ohjataan lukijaa pitämään teloitusta epäoikeudenmukaisena.

Washington Post julkaisi United Pressin laatiman uutisen teloituksesta, joka kantoi otsikkoa “British hang Jewish terrorist in Palestine..”. Sävy on otsikkoa myöten erilainen:

Ben Joseph, one of the three Jewish youths arrested in a roundup of terrorists, was hanged... for firing on an Arab bus and possessing two pistols and five bombs... As he walked to the gallows Ben Joseph said: “I die with the name of Jabotinsky... on my lips, sacrificing my life, and hoping Jews will learn the lesson of the harmfulness of the past two years and of self-restraint”.⁷⁰

Washington Postin julkaisemassa uutisessa ei mainita sitä, että hyökkäys ei aiheuttanut kuolonuhreja, eikä siinä tuoda esiin juutalaisten epätoivoa tilannetta kohtaan. Uutisten vertailu ilmentää Levyn läheistä yhteistyötä juutalaisen yhteisön kanssa ja hänen sympaattista asennoitumistaan yhteisöä kohtaan.

Toisena esimerkkinä tarkastellaan, kuinka Levyn ja *Washington Postin* uutiset “mustasta sunnuntaista” poikkesivat keskenään. Musta sunnuntai viittaa revisionistien marraskuussa 1937 tekemään hyökkäykseen arabeja kohtaan.⁷¹ *Washington Postin* uutisen⁷² mukaan hyökkäyksessä kuoli kuusi arabia ja yksi juutalainen, *Timesin* uutinen raportoi kuudesta kuolonuhrista. Levyn kirjoittama uutinen ei sisällöllisesti poikkea kovin paljoa siitä, kuinka *Washington Postin* julkaisemassa uutisessa kuvailtiin tapahtumaa. Merkittävin ero ilmenee siinä, että ainoastaan Levyn laatimassa uutisessa ilmaistaan maltillisten juutalaisten näkökulma: “Haaretz and Davar, two of the leading Jewish dailies in Palestine, tomorrow will publish strong editorials condemning today’s acts and calling on Jews to “take revenge” only through constructive activities”.⁷³

⁶⁸ Shindler 2015, 185.

⁶⁹ *The New York Times*, 29.6.1938, “Palestine tense on hanging today”.

⁷⁰ *Washington Post*, 29.6.1938, “British hang Jewish terrorist in Palestine”.

⁷¹ Shindler 2015, 182.

⁷² *Washington Post*, 15.11.1937, “7 slain, 14 hurt as Arabs, Jews renew rioting”.

⁷³ *New York Times*, 15.11.1937, “6 killed, 14 injured in Palestine riots”.

Kahden uutislehden vertailu osoittaa sen, että maltillisen juutalaisen näkökulman ilmaisu ei ollut vain tavanomaisen journalismin lopputulos, vaan kyse on ollut toimituksellisesta valinnasta. Toimittajilla on mahdollisuus rakentaa uutisten narratiivit sen perusteella, mitä he pitävät tärkeänä.⁷⁴ Levy on kokenut tärkeäksi korostaa, että valtaosa juutalaisista oli maltillisia, ja hänellä on asemansa kautta ollut valtaa tehdä niin.

Revisionistien vahingollisuutta pohtivassa uutisessa Levy on kuitenkin myös ilmaissut, että Palestiinasta löytyi lukematon määrä maltillisia arabeja, jotka tuomitsivat terrorismin jyrkästi, ja jotka kokivat myötätuntoa juutalaisia uhreja kohtaan.⁷⁵ Näille maltillisille arabeille ei Timesin uutisoinnissa anneta palstatilaa juuri lainkaan, minkä takia ainoastaan juutalaisten maltillisuuden korostamista voidaan pitää puolueellisena. Juutalaisten maltillisuutta korostava diskurssi on marginalisoinut juutalaisen väkivallan ja ohjannut lukijaa pitämään arabeja kapinan ainoana väkivaltaisena osapuolena. Samalla toimituksen päätös sivuuttaa maltillisten arabien näkökulma on ohjannut lukijaa pitämään koko arabiväestöä väkivaltaisena.

Seuraavassa osiossa tarkastellaan, kuinka lehdessä suhtauduttiin arabeihin ja juutalaisiin kapinan viimeisen puolen vuoden aikana.

⁷⁴ Smith ja Bell 2007, 85.

⁷⁵ *The New York Times*, 24.7.1938, "Palestine outlook continues gloomy".

4 Kohti ratkaisua

Arabikapina sijoittuu ajanjaksolle, jossa tapahtui maailmanlaajuisesti valtavia muutoksia. Natsien vaikutus oli ilmeinen jo vuonna 1936 ja juutalaisvainon aiheuttama pakolaisvyöry oli merkittävä arabikapinan taustalla vaikuttanut syy. Kapinan alussa olosuhteet olivat kuitenkin erilaiset kuin vuoteen 1939 siirryttäessä. Sodan uhka oli muutamassa vuodessa kasvanut huomattavasti, ja strategiset seikat muuttuivat ensisijaisiksi politiikkaa ohjaaviksi tekijöiksi.⁷⁶ Tämä näkyi myös Britannian politiikassa Palestiinaa kohtaan, kun alettiin etsiä keinoa lopettaa resursseja vaativa konflikti.

Alkoi näkyä viitteitä siitä, että ratkaisu tulisi myötäilemään arabien vaatimuksia, sillä arabien strateginen merkitys kasvoi sodan uhkan alla. Timesin uutisoinnissa konfliktin viimeiset kuukaudet ennen valkoista paperia ovat osoittautuneet poikkeukselliseksi. Tässä vaiheessa, kun Britannia oli kutumassa arabeja ja juutalaisia neuvottelupöytään, Times poikkesi neutraalista linjastaan, ja otti aktiivisen ja kantaaottavan roolin.

Britannian valkoinen paperi julkaistiin 17. toukokuuta vuonna 1939. Britannia oli päättänyt, että paras ratkaisu konfliktiin olisi luoda Palestiinan valtio, jonka olisi määrä itsenäistyä vuoteen 1949 mennessä.⁷⁷ Palestiinan valtio ei olisi yksinomaan arabi- tai juutalainen valtio, vaan valtio, jossa arabit ja juutalaiset asuisivat ja hallitsisivat yhdessä. Ratkaisu kallistui arabien voitoksi, sillä White Paperin sisältö takasi arabeille pysyvän enemmistöaseman.⁷⁸ Palestiinan valtiossa juutalaiset tulisivat muodostamaan kolmasosan väestöstä, mikä oli valtava pettymys sionisteille, jotka olivat tavoitelleet enemmistöasemaa.

Tässä luvussa tarkastellaan konfliktin viimeistä reilua puolta vuotta. Ensimmäisessä osassa keskitytään aikaan ennen ratkaisua ja toisessa osassa valkoisen paperin tuottamiin uutisiin. Tarkastelu aloitetaan vuoden 1938 lokakuusta, sillä tällöin julkaistiin lehden ensimmäinen merkittävä kannanotto, mikä edusti käännekohtaa lehden puolueettomalle uutisoinnille.

⁷⁶ Juusola 2005, 56.

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ *New York Times*, 18.5.1939, "Text of the British Government White Paper detailing plans for the future of Palestine".

4.1 Palestiina juutalaisten turvapaikkana – diskurssi

The New York Times julkaisi 13. lokakuuta 1938 uutisen otsikolla “The Palestine Mandate”.⁷⁹ Uutisessa ei ollut tekijän nimeä, vaan se edusti lehden ääntä. Vastaavia uutisia oli konfliktin aikana julkaistu muutaman kerran, mutta tämä uutinen oli sävyltään erilainen. “The Palestine Mandate” oli ensimmäinen laatuaan, joka otti kantaa siihen, kuinka konflikti tulisi ratkaista, tai tarkemmin sanoen, miten sitä ei tulisi ratkaista.

Uutinen alkaa pohtimalla huhuja Britannian tulevasta ratkaisusta seuraavasti: “The details of the plan are still unknown, but it would be a calamity if rumors are true that in order to satisfy the Arab nationalists the British Government contemplate proposing a stoppage or even a drastic restriction of Jewish immigration”.⁸⁰ Uutinen keskittyy puolustamaan juutalaisten oikeutta muuttaa Palestiinaan. Siinä ilmaistaan, että kukaan Balfourin julistuksen laatijoista ei olisi voinut aavistaa sitä vainoa, jota juutalaiset tulevat Euroopassa kohtaamaan, ja kuinka pakotettu maastamuutto on monimutkaistanut Palestiinan tilannetta. Euroopan tilanne kytkeytyi erottomattomaksi osaksi Palestiinan kysymystä⁸¹ ja siihen liittyvää uutisointia kapinan loppuvaiheessa.

Palestiina kehystettiin uudelleen. Se ei enää ollut vain juutalaisten kansallinen projekti, vaan edusti nyt ensisijaisesti turvapaikkaa Euroopan vainotuille juutalaisille. Kenties juuri tämä uusi merkityksenanto johti siihen, että Timesin oli helppo asettautua konfliktissa juutalaisten puolelle. Sulzbergerin sionismin vastainen ajatusmaailma saa uutisessa ilmaisun: “[e]ven the anti-Zionist must protest against any proposal that would render the prospects of settlement today more restricted than they were when Zion was only a homeland and not also a place of refuge for the homeless”.⁸² (E81)

Uutisoinnin rakentama diskurssi Palestiinasta juutalaisten turvapaikkana loi vastakkainasettelun Britannian pyrkimykselle pitää Palestiinan rooli pakolaisongelman ratkaisussa poissa kansainvälisestä keskustelusta. Britannian pyrkimys heijastuu muun muassa siinä, että se suostui osallistumaan heinäkuussa 1938 järjestettyyn Evianin konferenssiin vain sillä ehdolla, että Palestiinaa ei otettu käsittelyyn. Evianin konferenssi järjestettiin Yhdysvaltojen presidentin Franklin D. Rooseveltin aloitteesta, ja sen

⁷⁹ *New York Times*, 13.10.1938, ”The Palestine mandate”.

⁸⁰ Ibid.

⁸¹ Juusola 2005, 56.

⁸² Ibid.

tarkoituksena oli etsiä ratkaisua juutalaisvainon takia Euroopassa lisääntyneeseen pakolaisongelmaan. Juutalaisten asemaa 1930-luvulla hankaloitti myös se, että useimmat vastaanottajamaat olivat tiukentaneet maahantulorajoituksiaan, koska näkivät juutalaisen maahanmuuton uhkana oman maansa taloudelliselle ja poliittiselle tilanteelleen.⁸³

Evianin konferenssin tulokset toimivat osoituksena siitä, että kansainvälinen yhteisö ei ollut halukas ryhtymään konkreettisiin toimiin, jotka olisivat ratkaisseet, tai edes helpottaneet pakolaisongelmaa. Konferenssiin osallistui 32 maata, joista ainoastaan yksi maa, Dominikaaninen tasavalta, suostui kasvattamaan pakolaiskiintiötään.⁸⁴ *Timesin* uutinen tunnistaa kansainvälisen yhteisön vastuun pakolaisongelman ratkaisussa, mutta kohdistaa ainoan velvoittavan paineen Palestiinalle:

Palestine cannot solve the new and overwhelming problem of racial and religious exiles. That is a problem weighing on the conscience of free peoples everywhere... In five years, however, Palestine has absorbed in an orderly manner one-half of the Jewish emigration from Europe. It is therefore an important factor in the solution of the problem.⁸⁵

Timesin uutinen luo kuvan aidosta huolesta juutalaispakolaisten puolesta. Uutisen motiiveja voidaan kuitenkin kyseenalaistaa sen pohjalta, ettei *Times* asettanut painetta muille valtioille, myöskään Yhdysvalloille, lisätä pakolaiskiintiötään. Penkowerin (2010) mukaan *Times* julkaisi marraskuun 1938 kristalliyön jälkeen uutisen, jossa vedottiin Yhdysvaltojen jo aiemmin suorittaneen historiallisen palveluksen vastaanottamalla suuren määrän poliittisia ja uskonnollisia pakolaisia. Lehden mukaan Yhdysvaltoja ei tulisi nyt vaatia toistamaan palvelusta, kun maan sisällä oli valmiiksi käynnissä valtava työttömyyskriisi.⁸⁶ Diskurssi Palestiinasta juutalaisten turvapaikkana on jopa ohjannut huomiota pois muiden maiden velvollisuudesta ja toimettomuudesta pakolaisongelmaa kohtaan. Aktiivinen kannanotto on poikennut tavanomaisesta uutisoinnista ja se voidaan nähdä osoituksena lehteen kohdistuneesta paineesta.

Times julkaisi maaliskuussa 1939 toisen kannanoton, joka kantoi nimeä "Britain in Palestine".⁸⁷ Sulzbergerin kädenjälki on jälleen tunnistettavissa uutisesta, sillä juutalaisiin viitataan siinä "miehinä ja naisina", ei "juutalaisina". Kyseinen uutinen on julkaistu aikana,

⁸³ Heim 2020, 365–368.

⁸⁴ Ibid., 367.

⁸⁵ *The New York Times*, 13.10.1938, "The Palestine Mandate".

⁸⁶ Penkower 2010, 157.

⁸⁷ *New York Times*, 3.3.1939, "Britain in Palestine".

jolloin neuvottelut olivat jo pitkällä, ja Britannian tulevasta linjasta oli ehtinyt muodostua melko selkeä käsitys. Neuvotteluihin otetaan uutisessa kantaa seuraavasti: “It cannot afford to leave room for the slightest doubt that whatever ... is proposed for Palestine, the full strength of the British Empire will be used to protect not only the men and women who have put their trust in Britain’s word but the new world which these men and women have built with sacrifice and courage”.⁸⁸

Diskurssia Palestiinasta juutalaisten turvapaikkana perustellaan uutisessa sillä, että juutalaiset ovat rakentaneet maan uhrauksella ja rohkeudella. Uutinen voidaan nähdä jatkumona kapinan alun diskurssille, joka korosti juutalaisten tuomaa kehitystä Palestiinaan. Uutisen sanavalinnat juutalaisista ”maan rakentajina” luovat kuvaa siitä, että Palestiina oli tyhjä alue ennen vuotta 1917. Se sivuuttaa arabien monituhatuotisen historian Palestiinassa ja sen sijaan vihjaa, että Palestiinan rakentaminen on ollut yksinomaan juutalainen projekti.

Tutkimuskirjallisuudessa palestiinalaisten historian pyyhkiminen liitetään tyypillisesti vuoden 1948 tapahtumiin, joissa yli 750 000 palestiinalaista riistettiin asuinsijoiltaan.⁸⁹ Timesin uutisoinnin tarkastelu osoittaa kuitenkin, että palestiinalaisten historiaa on mediassa sivuutettu jo mandaatin aikana. Ilmiö on yhdenmukainen Saidin kirjan väittämän kanssa, jonka mukaan länsimailla on ollut tapana tulkita orienttia epähistoriallisena kohteena perustuen näkemykseen itämaiden ”ei-kehittyvyydestä”.⁹⁰ Kirjan näkemys sekä tukee *Timesista* nostettua havaintoa, että voi myös auttaa selittämään uutisoinnin taustalla vaikuttanutta ajatusmaailmaa.

Lehden kannanotot juutalaisten oikeuteen muuttaa Palestiinaan eivät ole kovin pitkiä, eikä niitä ole kovin paljon, mutta ne ovat sisällöltään hyvin merkityksellisiä. Ne ovat ainoita kertoja, kun *Times* poistui kapinan aikana neutraalin seuraajan roolista ja otti aktiivisen kantaaottavan roolin. Diskurssia Palestiinasta juutalaisten turvapaikkana perusteltiin moraalisisella tasolla tarpeena auttaa vainoa kohtaavia juutalaisia. Sitä oikeutettiin näkemyksellä siitä, että juutalaiset ovat rakentaneet ja kehittäneet Palestiinan, minkä johdosta diskurssi on samalla pyyhkinyt pois arabien historiallista roolia maassa.

Diskurssi määritteli kapinan luonteen uusiksi. Arabit eivät enää vastustaneet juutalaista maahanmuuttoa, vaan he vastustivat nyt juutalaisten pakolaisten muuttoa ainoaan

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Pappe 2006, 6.

⁹⁰ Said 2011, 98.

mahdolliseen turvasatamaan. Hiukan yllättäen, tätä näkemystä arabien syyllisyydestä ei Timesin uutisissa sanallistettu, vaan syyllisyys kohdistettiin uutisoinnissa ensisijaisesti Britannian hallinnolle.

4.2 Britannian ratkaisua sovitteleva diskurssi

Timesin uutisoinnissa valkoiseen paperiin reagoitiin rakentamalla Britannian ratkaisua sovittelevaa diskurssia. Sovittelevuus, eli pyrkimys saada lukijoita ymmärtämään ja hyväksymään Britannian ratkaisu, näkyi siinä, että uutisissa puolustettiin Britannian päätöstä ja pyrittiin osoittamaan, kuinka haastava ja monimutkainen Palestiinan tilanne oli. Koska valkoinen paperi oli arabeille osittainen voitto, ja juutalaisille tappio, oli lehden muutettava suhtautumistaan kapinan osapuoliin, etenkin arabeihin. Puolustaakseen valkoista paperia lehden tuli osoittaa, että myös arabien pyrkimykset olivat perusteltuja ja oikeutettuja.

Times julkaisi valkoisen paperin julkaisua seuranneena päivänä jälleen lehden ääntä edustaneen kannanoton. ”Palestine”-otsikkoa kantaneen uutisen sävy oli aiemmasta poiketen neutraali, ja jopa osittain ristiriidassa aiempien kannanottojen kanssa. Uutisessa suhtaudutaan juutalaiseen maahanmuuttoon seuraavasti:

The situation of the Jews in a great part of Europe is completely changed. The pressure on Palestine is now so great that immigration has to be strictly regulated to save the homeland itself from overpopulation as well as from an increasingly violent resistance on the part of the Arabs”.⁹¹

Edellä lainatun uutisen, ja Timesin aiemman juutalaista maahanmuuttoa puolustaneen kannanoton välillä oli seistämän kuukautta. Reilun puolen vuoden aikana juutalaisten vaino Euroopassa oli todella kärjistynyt, erityisesti marraskuun 1938 kristalliyön jälkeen. Timesin asennemuutos ei kuitenkaan voi selittyä vain Palestiinaan kohdistuneen paineen lisääntymisellä, sillä jo Evianin konferenssin aikaan puhuttiin satojen tuhansien pakolaisten tarpeesta löytää turvapaikka. Muutos selittyy sen sijaan tarkastelemalla arabien muuttunutta asemaa ja lehden tarvetta oikeuttaa valkoista paperia sovitteleva diskurssi.

Kaikissa valkoista paperia analysoineissa uutisissa toistuu näkemys siitä, että konfliktiin ei ollut oikeudenmukaista ratkaisua. Uutiset ilmaisevat näkemyksen siitä, että ratkaisu oli epäoikeudenmukainen juutalaisille, mutta rakentavat myös diskurssia siitä, että päinvastainen ratkaisu olisi ollut arabeille epäoikeudenmukainen: “there is no just or acceptable solution of

⁹¹ *The New York Times*, 18.5.1939, “Palestine”.

the problem of Palestine”,⁹² ja ”[t]o attempt a solution of what has been called a conflict not between right and wrong, but between Zionist right and Arab right...”.⁹³ Arabien näkökulman oikeuttaminen luo rajun kontrastin muulle arabikapinan ajan uutisoinnille, jossa arabien toimintaa leimattiin takapajuiseksi fanaattisuudeksi.

Timesin asennemuutos arabeja kohtaan on merkittävä, eikä selity vain sillä, että lehden toimitus olisi löytänyt arvon arabien kansallisissa pyrkimyksissä. Loogisin selitys löytyy toukokuun uutisesta ”Britain shapes policy with an eye on Arabs”, jota on tarkasteltava orientalistisesta näkökulmasta. Uutinen perehtyy niihin syihin, minkä takia Britannian ratkaisu kallistui arabien eduksi. Uutisen mukaan arabivaltioissa, ei vain Palestiinassa, oli arviolta 35 miljoonaa asukasta ja nämä valtiot sijaitsivat Britannialle tärkeän merenkulkureitin varrella. Britannian päätöksen taustalla oli tarve säilyttää ystävälliset välit näiden valtioiden kanssa. Tämän lisäksi Irakin öljyputken päätepiiste oli Palestiinan Haifan kaupungissa, missä sijaitsi myös potentiaalinen laivastotukikohta.

Uutisessa Palestiinaa ja koko arabimaailmaa tarkastellaan länsimaalaisen verhon läpi. Vaikka suhtautuminen on osittain jopa kunnioittava, se keskittyy niihin näkökulmiin, jotka ovat länsimaille kiinnostavia. Arabimaailma muovataan länsimaalaisesta näkökulmasta edustamaan aluetta, joka sijaitsee Britannialle tärkeän kauppakulkureitin varrella, jossa on öljyä, potentiaalinen laivastotukikohta, sekä suuri sotilaallinen voima. Valkoista paperia seurannut kunnioittava suhtautuminen arabeihin on siis edelleen heijastanut orientalistista ajatusmaailmaa länsimaiden ylivertaisuudesta itämaihin nähden ja pohjautunut ajatukseen siitä, että orientti on loppukädessä olemassa länsimaita varten.⁹⁴

Britannian ratkaisua sovittelevassa diskurssissa lehti suhtautui juutalaisiin sympatisoiden, mutta ei enää aktiivisesti puolustanut heidän oikeuttaan muuttaa Palestiinaan. Päinvastoin lehti puolusti Britannian päätöstä rajata maahanmuuttoa 75 tuhanteen sen perusteella, että Palestiinaa oli suojeltava ylipopulaatiolta. Lehti perusteli uutta asennoitumistaan Euroopassa tapahtuneilla muutoksilla, mutta loogisempi selitys löytyy samoista syistä, joiden takia Britannia päätyi ratkaisuunsa. Arabit osoittautuivat sodan uhan kasvaessa länsimaille hyödyksi. Saidin kuvailema länsimaalainen verho on arabimaailmaa tarkastelevassa uutisoinnissa ilmeinen, ja se asetti myös juutalaiset haastavaan asemaa. Uutisointi osoitti, ettei

⁹² Ibid.

⁹³ *New York Times*, 28.5.1939, ”Britain shapes policy with an eye on Arabs”.

⁹⁴ Said 2011, 15, 18, 216.

juutalaisten puolustaminen ollut *The New York Timesille* itseisarvoista, vaan alisteista länsimaalaisille intresseille. Britannian päätöstä sovittelevassa diskurssissa arabeihin suhtauduttiin ymmärtäväisesti, jopa positiivisesti, mutta suhtautumista ei tule tulkita aitona myötätuntona arabien kansallisia pyrkimyksiä kohtaan. Positiivinen suhtautuminen oli seurausta siitä, että arabimaailmalla oli jotain, mitä länsimaat tarvitsivat maailmanpoliittisen tilanteen kärjistyessä.

5 Länsimaalainen verho kannattelevana voimana

Opinnäytetyöni tarkoitus oli tutkia *The New York Timesin* suhtautumista arabeihin ja juutalaisiin arabikapinan aikana, ja tarkastella, tapahtuiko suhtautumisessa muutosta reilun kolmen vuoden aikana. Tutkielmaa lähdettiin suorittamaan tunnistamalla kapinan ensimmäisessä vaiheessa rakennettuja diskursseja kapinan osapuolista, sekä kapinan viimeisen puolen vuoden aikana rakennettuja diskursseja. Ajallinen vertailu on osoittanut, että *Timesin* suhtautuminen erityisesti arabiosapuoleen muuttui kapinan aikana merkittävästi. Muutoksista huolimatta yksi näkökulma pysyi muuttumattomana, eli orientalistisen maailmankuvan vaikutus uutisointiin.

Kapinan alussa lehden uutisointi rakensi diskurssia arabiosapuolesta kehittymättömänä ja väkivaltaisena ryhmänä. Arabien kuvailuun käytettiin laajaa kirjoa negatiivisia ilmauksia, kaikki sellaisia, jotka olivat tyypillisiä orientalistiselle maailmankatsomukselle, ja jotka pohjautuivat länsimaiseen ylemmydentuntoon itämaihin nähden. Arabien kapinointi kehystettiin lehden uutisoinnissa uskonnolliseksi fanaattisuudeksi, mikä voidaan jälleen nähdä orientalisteille tyypillisenä tapana reagoida siirtomaiden vapaustaisteluihin.

Orientalistinen maailmankuva pohjautuu ”lännen” ylemmydentuntoon ”itään” verrattuna, ja rakentuu sen vuoksi vastakkainasettelun varaan. *Timesin* uutisoinnissa juutalainen osapuoli kehystettiin länsimaisia ihanteita edustavaksi ryhmäksi. Kapinan alussa rakennettiin arabeja alentavan diskurssin rinnalle juutalaisten kehitystä ja rauhallisuutta korostavaa diskurssia. Diskurssin rakentamisessa käytettiin laajaa kirjoa positiivisia ilmauksia, sellaisia, joita Stuart Hall on kirjassaan ilmaissut yhdistettävän valkoiseen kulttuuriin. Diskurssissa korostettiin muun muassa juutalaisten itsehillintää, kehitystä ja uskonnon rauhallisuutta. Arabien kapinointi kehystettiin irrationaaliseksi juutalaisten maahan tuoman kehityksen valossa, mikä ilmentää aikalaisajattelua kehityksen ensisijaisesta arvottamisesta.

Tarkastelemani uutiset olivat kuitenkin pääosin puolueettomia sen perusteella, että niissä ei otettu suoraan kantaa konfliktiin tai sen oikeutukseen. Lehden kustantajan, Arthur Sulzbergerin, sionismin vastaisuus ei välity uutisoinnista, mutta sen voidaan olettaa vaikuttaneen uutisoinnin objektiiviseen sävyyn. Suorien kannanottojen puuttuessa on puolueellisuutta etsitty toistuvien diskursiivisten keinojen kautta, joita on uutisoinnista tunnistettu kaksi. *Timesin* uutisoinnissa on rakennettu juutalaisia uhreja inhimillistävää diskurssia liittämällä raportointiin yksityiskohtaisia tietoja, kuten nimiä, ikää, tai

ammattitaustaa. Aiempi tutkimus on osoittanut inhimillisen tiedon liittämisen johtaneen suurempaan tunnereaktioon, ja siihen, että uutista on pidetty vähemmän inhimillistä tietoa sisältävää uutista tärkeämpänä. Timesin uutisoinnissa arabiuhreja kuvailtiin hyvin persoonattomasti, lähinnä numeroina, minkä takia on perusteltua olettaa, että Timesin lukijakunta on uutisten perusteella kokenut suurempaa myötätuntoa juutalaisia uhreja kohtaan.

Timesin uutisoinnissa on lisäksi rakennettu juutalaisten maltillisuutta korostavaa diskurssia jopa niissä uutisissa, jotka ovat käsitelleet juutalaisten tekemää väkivaltaa. Lehden Palestiinan kirjeenvaihtajalla Joseph M. Levylla on ollut tärkeä rooli diskurssin rakentamisessa. Levyn päätöksen korostaa juutalaisten maltillisuutta voidaan nähdä kummunneen hänen henkilökohtaisesta mieltymyksestään maltillista juutalaisuutta kohtaan, sekä hänen syvästä inhostaan revisionismia kohtaan. Levy ilmaisi tarkastelemissani uutisissa myös, että Palestiinasta löytyi lukematon määrä maltillisia arabeja, jotka tuomitsivat terroristiset teot. Maltillisten arabien näkökulmaa ei kuitenkaan tuotu ilmi arabien tekemää väkivaltaa koskeneessa uutisoinnissa, minkä johdosta juutalaisten maltillisuuden korostamista voidaan pitää puolueellisena. Toimitukselliset ratkaisut ovat ohjaneet lukijaa pitämään koko arabiväestöä väkivaltaisena ja vaarallisena, millä on voinut olla kauaskantoisia seurauksia.

Toisaalta Levyn asema sekä arabien, että juutalaisten ystävänä on tuonut särön muuten orientalistista ajatusmaailmaa heijastaneeseen uutisointiin, kun hän on huomauttanut, että sionistien on otettava huomioon ja rakennettava yhteistyötä maan olemassa olevan arabiväestön kanssa. Kapinan viimeisen puolen vuoden uutisoinnista on jälleen havaittavissa orientalistisen ajatusmaailman piirteitä.

Maailmantilanteen kärjistyessä lehti kehysti kapinan uudelleen rakentamalla diskurssia Palestiinasta juutalaisten turvapaikkana. Palestiinan edustaessa turvapaikkaa juutalaiset nähtiin ensisijaisesti avun tarvitsijoina, ei sionisteina tai kansallisten pyrkimysten tavoittelijoina. Lehden mukaan Palestiinan rajat oli pidettävä auki Euroopan vainotuille juutalaisille, ja tätä perusteltiin moraalisen ulottuvuuden lisäksi myös sillä, että juutalaiset olivat rakentaneet maan. Diskurssin sivutuotteena lehti rakensi siis kuvaa Palestiinasta juutalaisena projektina sivuuttaen arabien historian maassa. Historian sivuuttaminen on ollut tyypillistä orientalistiselle ajatusmaailmalle, ja sillä on saattanut olla kauaskantoisia seurauksia siihen, kuinka kansainvälinen yhteisö on suhtautunut alueen myöhempisiin konflikteihin.

Britannia julkaisi kapinan lopussa valkoisen paperin, jossa se ehdotti arabien ja juutalaisten yhteisen Palestiinan valtion luomista vuoteen 1949 mennessä. Timesin uutisointi puolsi valkoista paperia, ja ryhtyi rakentamaan Britannian ratkaisua sovittelevaa diskurssia. Diskurssi loi rajun vastakohtaan kapinan alun uutisoinnille siinä, että se kuvaili sekä arabien, että juutalaisten pyrkimyksiä loogisiksi ja oikeutetuiksi. Lähes täysi suhtautumismuutos arabeihin selittyy tarkastelemalla uutisointia orientalistisesta näkökulmasta. Timesin uutisoinnin huomio keskittyi kuvailemaan niitä syitä, minkä takia arabimaailma oli maailmansodan lähestyessä hyödyllinen Britannialle ja länsimaille. Vaikka uutisen sävy oli arabeja kunnioittava, on se edelleen pohjautunut näkemykseen siitä, että itämaat, tässä tapauksessa Palestiina, on ollut olemassa länsimaita varten.

Reilu kolme vuotta kestänyt kapina sijoittui maailmanpoliittisesti jännitteiseen aikaan. Timesin uutisoinnin suhtautuminen arabeihin ja juutalaisiin ehti vuosien aikana muuttua hyvin paljon. Juutalaiset muuttuivat kehittävästä pioneereista turvapaikkaa tarvitseväksi ryhmäksi, ja lehden suhtautuminen juutalaisiin liikkui ihailun ja myötätunnon välillä. Arabit sen sijaan muuttuivat kehittymättömästä ja vaarallisesta ryhmästä hyödylliseksi liittolaiseksi sodan uhan kasvaessa. Lehden suhtautuminen arabeihin eteni kolmen vuoden aikana väheksynnästä kunnioitukseen. Kannatteleva tekijä kaiken uutisoinnin taustalla on kuitenkin ollut se, että uutisointi on tuotettu länsimaalaisen verhon läpi. Se on perustunut näkemykseen länsimaiden ylivertauudesta ja Palestiinaa on tarkasteltu sen pohjalta, kuinka se voi olla lännelle hyödyksi.

Tutkielma tarjoaa vertailukohdan muulle Israelin ja Palestiinan konfliktin mediatutkimukselle. Omia laadulliseen tutkimukseen pohjautuneita havaintojani on mahdollista tarkastella myös empiirisesti. Aineiston tarkastelun ulkopuolelle on jätetty *The New York Timesin* suhtautuminen Britanniaan, eli konfliktin kolmanteen osapuoleen. Jatkotutkimus voi tarkastella Timesin suhtautumista 1936–1939 arabikapinaan Britannian näkökulmasta, jotta voidaan muodostaa kokonainen kuva *Timesin* suhtautumisesta kaikkiin konfliktin osapuoliin.

Lähteet

Alkuperäislähteet

Lehdistöaineisto

The New York Times, 1936–1939

Washington Post, 1937

Tutkimuskirjallisuus

Abboushi, W.F. “The road to rebellion Arab Palestine in the 1930’s”. *Journal of Palestine studies*, 3/1977, 23–46. <<https://doi-org.ezproxy.utu.fi/10.2307/2535578>>

Auerbach, Jerold S. *Print to fit: The New York Times, Zionism and Israel, 1896–2016*. Brighton, MA: Academic Studies Press, 2019.

Baker, Paul, Costas Gabrielatos ja Tony McEnery. “Sketching Muslims: a corpus driven analysis of representations around the word ‘Muslim’ in the British press 1998–2009”. *Applied linguistics*, 7/2013, 255–278.

Bar–Tal, Daniel ja Yona Teichman. *Stereotypes and prejudice in conflict. Representations of Arabs in Israeli Jewish society*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. (147, 149)

Bird, S. Elizabeth ja Robert W. Dardenne. “Myth, chronicle and story. Exploring the narrative qualities of news”. *Media, Myths, and Narratives. Television and the Press*, toim. James W. Carey. Newbury Park; Beverly Hills; London; New Delhi: Sage Publications, 1987, 67–86.

Brustein, William I., *Roots of Hate. Anti-Semitism in Europe before the Holocaust*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.

Daugherty, David ja Michael Warden. “Prestige press editorial treatment of the Mideast during 11 crisis years”. *Journalism quarterly*, 4/1979, 776–782.

Giladi, Devorah ja Yossi Goldstein. “‘We are all ready to fall’: creation of the norm of acceptance and restrained mourning in Davar during the Great Arab Revolt (1936–1939)”. *The Journal of Israeli history*, 1/2023, 101–125.

Grabe, Maria Elizabeth, Mariska Kleemans, Ozen Bas, Jessica Gall Myrick, Minchul Kim. “Putting a human face on cold, hard facts: Effects of personalizing social issues on

- perceptions of issue importance”. *International Journal of communication*, 1/2017, 907–929.
- Grossman, David. *Rural Arab Demography and Early Jewish settlement in Palestine. Distribution and Population density during the late Ottoman and early Mandate periods*. Kääntänyt englanniksi Marcia Grossman. Lontoo; New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2011.
- Hall, Stuart. “The spectacle of the other”. *Representation: Cultural representations and signifying practices*, toim. Stuart Hall. London; Thousand Oaks; New Delhi: Sage Publications, 2001, 223–290.
- Heim, Susanne. “Refugees’ routes: emigration, resettlement, and transmigration”. *A Companion to the Holocaust*, toim. Simone Gigliotti ja Hilary Earl. New Jersey: John Wiley & Sons, 2020, 363–380.
- Hughes, Matthew. *Britain’s Pacification of Palestine. The British army, the colonial state, and the Arab revolt, 1936–1939*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
- Jokinen, Arja, Kirsi Juhila ja Eero Suominen. *Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Vastapaino, 2016.
- Juusola, Hannu. *Israelin historia*. Helsinki: Gaudeamus, 2005.
- Kabha, Mustafa. *The Palestinian people: Seeking Sovereignty and State*. 2013
- Kalela, Jorma. *Historiantutkimus ja historia*. Helsinki: Gaudeamus, 2000.
- Kelly, Matthew Kraig. “The revolt of 1936: a revision”. *Journal of Palestine studies*, 2/2015, 28–42. <<https://doi.org/10.1525/jps.2015.44.2.28>>
- Kochavi, Arieh J., “The struggle against Jewish immigration to Palestine”. *Middle Eastern studies*, 7/1998, 146–167.
- Leff, Laurel. *Buried by the Times. The Holocaust and America’s most important newspaper*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- Lemmouh, Zakaria. “A critical linguistic analysis of the representation of Muslims in the New York Times”. *Hermes – Journal of language and communication in business*, 40/2008, 217–240. <<https://doi.org/10.7146/hjlc.v21i40.96798>>
- Mathew, William M. “The Balfour declaration and the Palestine Mandate, 1917–1923: British imperialist imperatives”. *British Journal of Middle Eastern Studies*, 3/2013, 231–250.
- Pantti, Mervi. “Disaster news and public emotions”. *The Routledge Handbook of emotions and mass media*, toim. Katrin Döveling, Christian von Scheve ja Elly A. Konijn. Lontoo; New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2011, 221–236.

- Pappe, Ian. "The 1948 ethnic cleansing of Palestine". *Journal of Palestine studies*, 1/2006, 6–20.
- Pedersen, Susan. "Writing the Balfour declaration into the Mandate for Palestine". *International history review*, 2/2023, 279–291.
- Penkower, Monty Noam. *Twentieth century Jews: Forging identity in the Land of Promise and in the Promised land*. Brighton: Academic Studies Press, 2010.
- Said, Edward. *Orientalismi*. Suomentanut Kati Pitkänen. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press, 2011.
- Shindler, Colin. *The rise of the Israeli right. From Odessa to Hebron*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.
- Smith, Philippa ja Allan Bell. "Unravelling the web of discourse analysis". *Media Studies. Key issues and debates*, toim. Eoin Devereux. London; Thousand Oaks; New Delhi; Singapore: Sage Publications, 2007, 78–100.
- Tuomi, Jouni ja Anneli Sarajärvi. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi, 2018.
- Wahl-Jorgensen, Karin. "The strategic ritual of emotionality: A case study of Pulitzer prize-winning articles". *Journalism*, 1/2013, 129–145. <<https://doi-org.ezproxy.utu.fi/10.1177/1464884912448918>>